

Kayëte kigëna nte kerëhnëkëhni Pol vëvë Korent Wade yehëhna hnë inji kayëte

Afayik Pol cery sali mbë Korent ña kerëhnëk inji kayëte kigëna, wati nte nkeho Masedëwan hna hnë bëhn wafëhw imbëd g'imbëd ma hnë bëhn wafëhw mbëd g'imbëd gë ryaw (55 gë 56) ga ndëcëk hnagi Yesu ÿa.

Pol pëmpëhnahnëkawo nkwëryëla ntëwu ña gë vële hwëtahnëk vëvë Korent va antë nko nëfa. Atufahnëd hnatah lëwu wã soñe imawëhn ntëw hni ña. Nësëd soñe wameh wante kitiñëk kayëte ndënkwëryënkwa ntëwu hna do g'idëkwa catah ntëw hni ña; nkabahnëk soñe ile nkok yina njëkihni ÿa; kamënañehnedëhëhni vëvë Korent va mbarëni koryi ndemahnënihëhni vëvë cery sali mbë Yerusalem ña hnë uhorot lëw hni hna; Pol nkwëryëk vëryampo hnë vëhni vëwawëna soñe ile ntiyak had afayik do tëfëka pacëna.

Pol nësëd hnë inji kayëte soñe yas rarëna lëwu ile ñad njihahn njëkihni vëvë Korent va (12.14; 13.1).

Wëlin wanës wadaw wakwëhn nafa hn'inji kayëte: doku, Pol, wanës, fanka, toña, ikwëtahn, iyir.

Wëlin gante nke kayëte ka:
 Simpayi gë cëmb (1.1-11)

Pol nkwęcęcęc ile ñadëho nti ÿa (1.12–2.17)
 Soñe kwęcęcęc kasęc (3.1–7.1)
 Uhnatah Pol (7.2–16)
 Uhwëhna nęc (8.1–9.15)
 Idęckwa Pol soñe vële hnëwëdëha (10.1–11.15)
 Horot ile yehawëo Pol ÿa (11.16–12.21)
 Siyab ręckwa Pol (13.1–14)

¹ Ami Pol, afayik Yesu Këris ÿa yehahnëbu kabi Wënu ña ÿak koyëna. Gë aÿënta fu ÿa, Timote, nkefun. Kerëhnëryiderun wëuhnë vëvë cery sali Wën nte ye Korent ñi do gë fop vële hwëtahnëka Yesu hn'inkal Akayi va fop. ² Arabi Wënu ña, Rëm fu ÿa g'Ahwëhn a Yesu Këris ndëwanihu do njëdënihu yam ÿa!

Pol camehnëdëha Wënu ña

³ Cëmbënëfuna Wënu ña, Rëm Ahwëhn fu ÿa Yesu Këris, Rëm fu le fëbëka kayëhnahn ña, ale hamënaÿehnëdëhëfu kwëlëkwël!
⁴ Kamënaÿehnëdëhëfu hnë horot fu hna fop soñe mëkin fuhnë fëna kamënaÿehninëhni fop horot hna, njëdayinëhni ikamëna nte hnuÿayinëk fuhnë dënk hnë Wën hna.
⁵ Do gante korotëntëderun ðus wahorot Këris wë, koyëna fëna Këris njëdadëhëfu ikamënaÿehn yabah. ⁶ Age korotëdëfun, soñe ahnuÿahnu ikamënaÿehn ña ye do gë ipëh iña; ge kamënaÿehni bun, soñe ahnuÿahnu ikamënaÿehn nte yawënaÿehnëdëhu ye gante korotërun gë fuhnë ki. ⁷ Ikwëtahn fu soñe hun ña njawëk. Ha, njëtëbun gante nkentëderun

hnë horot lëw̃ fu ka, nuŷantëderun fëna kamënaŷehn nte hnuŷadëfun hna.

⁸ Ha, vēŷenta fu, ñadëfun ayëtu horot sankaf ile ryuñë nabun hn'inkal Asi hna: horot fu ŷa ntënëkëfuno d̃us, ntëbëkëfuno fanka, ntiyahnekëfuno dënk cëmëdëfun. ⁹ Ha, ntiyahnekëfuno idaw̃ fu ŷa fëhnayik. Nkeho koyëna soŷe antë hwëtahn fu vankaf fu va dënk, bare Wën hunte w̃atëndëdëhëhni vēsëm ŷa fo hwëtahnëbunëho. ¹⁰ Umë fehëtëkëfu inŷi cëm do mbokëd̃ pehëtëfu kat; ha, pacëkëfu nkod̃ pehëtëndëfu. ¹¹ W̃uhnë fëna ndemađunëhëfu fac-wo-fac g'iyëfa hun ŷa. Koyëna, nuŷadëfun Wën hna ufërënak lëw̃u w̃a soŷe iyëfa nte njëfanëhnënihëfu vahnë vēyabah na do vēyabah camehnëdëniha Wënu ŷa soŷe ufërënak ule njëdëkëfu ŷa.

Pol nkwëcëtëk ile ñadëho nti ŷa

¹² Wëlin ile hnatëndanëkëfu ŷa: vinahan fu va ntañak soŷe ile yasëbun d̃uniŷa li, do kas hnë w̃uhnë. Njasëbun gë ipacëna do gë toña nte w̃atik hnë Wën; gena gë uyët vahnë, bare g'ipërëna Wënu ŷa nke. ¹³⁻¹⁴ Vile ŷaderun afëyayiwu ŷa umë herëhnëryiderun, gena ihaŷary. Gaki nkwëryërun wëd̃ampo do ntiyahnekëko ile w̃ëryëd̃un padëd̃ fac ryampo. Koyëna natëdëhu gë fuhnë had gante natëdëhëfu gë w̃uhnë ki hnë fac Ahwëhn a Yesu.

¹⁵ Kwëtahnëbuho watac do soŷe umë ñadëfuho yiryiwu wahwënta wahi ŷal hun hna, soŷe natu g'ahaŷary. ¹⁶ Ñadëfuho rëfëryiwu ŷal hun hna age njidëfu gë Masedëwan, tac ge

matibu hnam, ýalun hna ñadëfuhó vokaju. Tac ge matëbu ýalun hna ñadëfuhó aryemawuno fere yiwu Yude. ¹⁷ Ante pëhnabuho watac ña, ntiyahnëkuno bi wakihnah ye? Wante fëhnadëfu ña nahan vahnë fo bi ye, vële nësëd: bi «ha» bi «hali» ndampo fo?

¹⁸ Wënu ña umë dënk njëtëk wapacëk: wante hnësënderun ña gena «Ha» do «Hali» ndampo fo. ¹⁹ Aju Wënu ña, Yesu Këris, ale fëyahnëbun ami gë Silas do gë Timote ýalun ýa yijëlohna soñe ntehn «Ha» do «Hali» ndampo fo. Wadëwu ña, «Ha» fo yeho. ²⁰ Yesu ye «Ha» fop wante nësëko Wënu ña ntid. Awa ge muntaden gë wac Yesu ntehnëden «Amina», cëmbahnina Wënu ña. ²¹ Do Wënu ña umë dënk yawëñëdëhëfu gë wuhnë, hnë bëmënkël fu gë Këris hna. Wënu ña, umë dënk rëhnakëfu, ²² iyavëta lëwu yëdäkëfu, Iyir Ipacah, nte kwëtëk ña vintawary fu hna, nke dahëse ile rufëdëhëfu paryi nuýaden viyë vile ñad njëdafu va.

²³ Awa age nurun ga nkoðu bokala gë Korent kabi kaýëhnahnëko gë wuhnë ye. Arabi sëmu ge mërëdëfu! Wënu ña ye sedë ntawary mën ña. ²⁴ Yëkëlehnëléfuhna yefu vësankaf hun, alehniwu gante ntidun kwëtahn hun ña. Ikwëtahn hun ña njawëk! Bare ñadëfun ryokuñëntifu soñe uhnatah hun wã.

2

¹ Soñe umë ye, pëhnabu antë vokaryiwu gë ýal hun, antë voku yiwëhnëndanu. ² Age njiwëhnëndanëmu, mo yëdadëho uhnatah

ũa? Vële yiwěhnėndanėbu va bi? ³ Soje ile herėhnahnėmuno koyėna ŷa: ņadėwohna, ge tėkėryibu, njiwěhnėndanėniho vële rėfakėha njėdaniho uhnatah ŷa. Pacėko: ge natėko, wuhnė fėna natėdėhu fop. ⁴ Yėtėryin, gė wako mėn ņa kerėhnėmuno, sakahn mėn ha pėbėkawo yiwěhnah g'ufėmpėhnahnah. Keryėhnėluhna soje yiwěhnėdanu, ntibu rufahnu iņa cankaŷ đus nte hwėhnađu soje hun ņa.

Itavėhn aŷen

⁵ Age ahnė likawo aŷėntaŷu lavah, gena ami ntiko, kode ntehnı wuhnė fop ntiko. Gena soje ŷayėdanu hnėsėhnėmu watac, toņa ŷa dėnk ye. ⁶ Soje ahnė arac, ikwėd vėŷėntaŷu va gwėr nkeđėha. ⁷ Tame tėfėku aravėhnuna do ahamėnaŷėhnuna, soje antė pėba uyiwěhnah sankaf đėcėt. ⁸ Awa tėyėđėmu, tufėryina ņadunėha. ⁹ Wėlin soje ile herėhnahnėmuno: ņadėfuho yėkėhnahnu soje yėtu bi maŷėhnėđun fop wante lehnėderun ņa. ¹⁰ Ge tavėntunėha ahnė, tavėndėđuha ami fėna. Do ami, ge tavėhnėđu —ge nke iņė ile rėfėka ravėhnu— soje hun ŷa ravahnėđėfu haryėnkwa Kėris hna, ¹¹ soje antė Sintani nuŷa rėnka ile tokandėhėfu. Njėtinėk đus vinahan vidėŷu va.

Pol Tėrowas hna

¹² Ante tėkėđuho Tėrowas soje fėyahnu Wanės WakasėkKėris ņa, Ahwėhn a pidėtėhnėkowu nkaŷ soje lihahnu. ¹³ Bare ndėņėđuho đus, kabi tėkatėlėŷawoņna hnam

Tit, arëfëlenta mën a. Soŋe rac koyabuhëhniwo vëvë Tërowas va yilehnu Masedëwan hna.

¹⁴ Arabi cëmbi Wënu ŋa! Mëkëden fop kabi gë Këris nkeyinëk kwëlëkwël. Paß gë fuhnë Wënu ŋa njëtëndanëdëha Këris hn'ilewo-le hna, had datikola ile rehëd gante-wo-gante. ¹⁵ Ha, tehëden had datikola hnëŋah Këris ŋa soŋe icëmb Wënu ŋa fagant vële rëfëk nkaŋ nte yiryeryëd g'ipeh ka do gë vële rëfëk nkaŋ nte yiryeryëd g'icëm ka. ¹⁶ Soŋe vëryaŋ, rehërya icëm ye ile yiryeryëd g'icëm; vëyëntaŋ va, rehërya uwám ye ule yiryeryëd g'uwám usër. Awa mo rëfëka nti ŋi sifa doku? ¹⁷ Fuhnë gelëfuhna had vëyabah vële wafëd wanës Wën ki. Hali! Wënu ŋa fayikëfu awa toña hnësëdëfun tase lëwu hnë ibëmënkël fu gë Këris.

3

Soŋe kwëtëla kasëk

¹ Awa, ntiyahnëku bi itufëhna vokëbun rufëhnandëfu gë watac? Mbalëkëfu bi, had gë vëyëntaŋ ki, vëkayëte vante yëtahnëdunëhëfu fuhnë gë vëyëntaŋ? ² Wuhnë dënk ye kayëte ntëŋ fu tac nte herik hnë wasakahn fu hna, nte kodëni vahnë va fop njëtëni do karaŋëni. ³ Ha, pacëk kayëte nte kerëk Këris ŋa yerun do hnë doku lëw fu hna ntiyahnëk watac. Gena gë ihera kerik bare gë Iyir Wën hunte wok cëmëdina nke; kerina hnë wëraka, bare hnë wasakahn vahnë hna kerik. ☆

☆ **3:3** 3.3: Icahn 34.28

⁴ Pacahnëkëfu wani haryënkw Wën hna, soje Këris ÿa. ⁵ Diyahnëlëfuhna kodëfun lifu inë fuhnë fo, bare g'idema Wënu na wëkahnëbun lifu ile lidëfun ÿi. ⁶ Umë wëkahnëbun yefu vële hnësëd soje kwëtëla kasëk na. Kwëtëla tac, matina Sariya Moyis ÿa, bare hn'Iyir Ipacah hna matik. Sariya Moyis ÿa g'icëm njiryeryëd, bare Iyir Ipacah na uwám wã njëdahnëd.*

⁷ Hnë wati Sariya Moyis hna Wënu na tufahnëdëho untënah ntëwu na g'untancah canka. Yëka Moyis ÿa ntancëdëho dus afo vëva Isërayel va vëhodilohna ntañëniha, bare untancah tac mbiyëdilohna. Ge paryi sariya ÿa kwëhnako untënah ni mama nkehahnëko doku lëwu ÿa iyiryery vahnë g'icëm, ⁸ do kas untënah doku Iyir na kwëhnadina rëkwëlehna! ⁹ Ha, ge doku sariya le yojëd ntavah Wënu na kwëhnak untënah na awa untënah nte kwëhnak doku Iyir nte satënëd na lëbëk dus. ¹⁰ Do haryënkw hnë ini danc ntënah canka, danc ntënah sariya ÿa goryeryëna nafa. ¹¹ Ge vëyi vërac vile wok biyëna va njabëkawo dus ntënah na, awa vile viyëd va lëbëka ntënah na.

¹² Awa kabi ikwëtahn hwëhnayinëk hnë doku Iyir Ipacah li, gë afaya sankaf nësëden. ¹³ Didelënëhna had Moyis, umë ale sënkadëho yëka ÿa memaÿehnahnëhni vëva Isërayel va antë nuni yëka lancah lëwu ÿa lakënde lancah rac biyëdina. ¹⁴ Ntidëniho koyëna kabi wahakili vëva Isërayel va pidako, do cënkana tac nkok hafo dol ge karanëdëni Vikerëh Vicër na.

* **3:6** 3.6: Icahn 34

Ante maŵëhnëdehnëha Këris ɲa fo ntihetad aɲi cënkan. ¹⁵ Ha, gë dol nte-wo-nte karajëdëni vēva Isërayel vēkayëte Moyis va, iñë sankëd wahakili walëŵ hni ŵa. ¹⁶ Bare ge ahnë gwëcëtak tēfa Ahwëhn a ntihetëhnëde cënkan ɲa. ¹⁷ Awa, Ahwëhn a, umë hwëhnak Iyir ɲa; do hn'ile nke Iyir Ahwëhn hna, hnam nke ige afaya ɲa. ¹⁸ Do fuhnë fop, kabi wayëka fu ŵa cankëtak, nuden do tufahnëden hnë vankeya fu hna untënah Ahwëhn ɲa. Awa Iyir Ahwëhn a vacëdëhëfu, ntidëhëfu nkeyin gante nke umë ka, g'untënah nte wënad kwëlëkwël.

4

Hnapul vē g'ambin hnë vapeya intil

¹ Awa, yambëdilëfuhna kabi Wënu ɲa, g'ikaŷëhnahn dëŵu ɲa, kwëtehnahnëkëfu iŷi doku. ² Tavëbun vankeya vacëfëhnah vante soŵaryëdëfunëho, iñë gena ile lidëfun rokahnëfuni vahnë do tumpëdilëfuhna wanës Wënu ɲa; bare toña ŷa yëtëndanëdëfun wapacëk do koyëna njëkëlehnëdëfun hnuŷafu ikwëtahn vahnë va fop haryënkW Wën hna. ³ Ge Wanës Wakasëk wante fëyahnëdëfun ɲi cënkak hnë vēryampo, hnë vēle rëfëk nkaw ŵ nte yiryeryëd g'icëm ka fo nke koyëna. ⁴ Vëhni vēhwëtahnëna kabi Sintani, wën iŷi duniŷa, mëpëndanëk wahakili walëŵ hni ŵa. Koyëna vēhodina nuni humpen Wanës Wakasëk wante rufahnëd ntënah Këris ɲa, ale ye aŵëntëlënta Wënu ɲa. ⁵ Gena soŷe lëŵ fu dënk fëyahnëdëfunëhëhni vahnë va, bare soŷe

Yesu Këris Ahwëhn a ye; ge fuhnë ye, gelëfuhna Ahwëhn a, vëryokunëhn hun fo yebun soŋe Yesu ŷa. ⁶ Wënu ŋa më lehnëko: «Arabi humpen ha ntanc fagant hn'umëhwëry hna!» Do umë dënk lancëndanëk humpen hudëwu ha hnë wasakahn walëw fu hna, soŋe njëtahnin untënah ntëwu nte lancëd hnë yëka Këris hna.

⁷ Bare iŷi hnapul, hnë vapeya intil nke, umë fëhnëtahned fuhnë ye, gante njëtande iŷi fanka sankaf ile lëbëk fop matina ŷal fu, bare hnë Wën hna dënk matik. ⁸ Ndëñehniibun gante-wo-gante, bare ŋwëyëhnëdelëfuhna; mpaÿëmpaÿendëfun dūs, bare cilëta dilëfuhna; ⁹ koroteyehnëdëfun, bare Wënu ŋa tavëd ilëfuhna; këfëdëfun, bare mëkëdëlefuna ryawifu. ¹⁰ Kwëlëkwël njoyinëk hnë vimbahn fu hna icëm Yesu ŋa, soŋe uwám lëwu wã tufëhnahn fëna hnë vimbahn fu hna. ¹¹ Pabëlëdëfun icëm ŋa kwëlëkwël soŋe Yesu ŷa, soŋe nuhahni uwám Yesu wã hnë vimbahn vidëw fu vinte rëfëka cëm va. ¹² Koyëna icëm iŋa hnë fuhnë ndokunëd, bare uwám wã hnë wuhnë ndokunëd.

¹³ Vikerëh hna kerik: «Kwëtahnëbu, soŋe umë hnësahnëbu.»[☆] Fuhnë fëna ŷifa ikwëtahn tac hwëhnabun do soŋe rac hnësëdëfun. ¹⁴ Ha, njëtëbun Wën hunte vëhnëndanëka Ahwëhn a Yesu mbëhnëndanëdëhëfu fuhnë fëna gë Yesu do kwëtëdëhëfu gë wuhnë d'arël lëwu. ¹⁵ Fop ile horotëdëfun ŷa, soŋe nafa hun ye, soŋe ipërëna Wënu ŋa nkođ campënd vahnë hna,

☆ 4:13 4.13: Wahnëw 116.10

do koyëna icamehn nte camehnëde Wënu ña nkwënaɗ soñe icëmb dëwu ña.

Icëmb nte yejëk ña puɗina

¹⁶ Soñe umë ye yambëdîlëfuhna. Wëla imbahn fu ña përekand toyë toyë, ntaŵary fu ña fac-wo-fac kasëkad. ¹⁷ Horot fu vë gaki yi kihnek ge mëntëndëlehnini gë icëmb nte hnuŷaden ña, kabi horot rac hnuŷahnëden inji cëmb yabah nte wok puɗina. ¹⁸ Awa, fuhnë yëkëlehnëdîlëfuhna ile hnude, ile wok nuɗena yëkëlehnëdëfun, kabi ile hode nuyi ŷa biŷëɗina ɗus, bare ile wok nuɗena ŷa nkoɗ kwëlëkwël.

5

¹ Imbahn nte hwëhnayinëk nkal li, had usank ule fërëkad fac ryaw ŷe. Bare njëtinëk, ambin hna, kwëhnayinëk acery nte woɗ kwëlëkwël. Wënu ña lik, gena vahnë. ² Do tame, ñëmëɗen, kabi ñankahnëkëfu cuɗayin mbahn ambin ña, nte yed cery fu ña. ³ Koyëna lakënde pitëlin g'imbahn fu ña ɗuniŷa li tëkatëɗelënëfuhna ñas fo kabi cuɗayinëk mbahn mbë g'ambin ña. ⁴ Ha, mpëɗ ante ŷëwahninëk hn'usank hna, ñëmëɗen had idif dënah ryibinëk. Gena kabi ñaden cuɗëtayin imbahn fu ñi bare pecehnëkëfu cuɗayin mbë ambin ña, soñe mbahn nte wok cëmëɗina ña kohn mbahn nte sëmëɗ ña. ⁵ Wënu ña dënk ye ale fëhwëtaryëkëfu soñe rac. Njëɗakëfu Iyir Ipacah inja had sah ryënkwëryënk w hñë viŷë vile kwëtëhnëkëfu hna.

6 Koyëna, pëbëkëfu kwëlëkwël ikwëtahn
 7 7a. Njëtëbun ge hn'imbahn hna nkobun
 lëdëfu, tëhayilënëhna idëd Ahwëhn hna.
 7 Ha, g'ikwëtahn 7a njasëdëfun, gena gë inu.
 8 Pëbëkëfu ikwëtahn 7a do pecehnëkëfu ravëfu
 inji mbahn do yifu lëdëfu darël Ahwëhn a.
 9 Bare ile yadëfun ryënkwerÿenkwe yã umë
 ye, nëghahna gë fuhnë wofu hnë inji mbahn ma
 ravëfu. 10 Fac yed fuhnë fop tefëka kahnin
 kiti7a Këris hna so7e kiti7 fu. Koyëna ale-wo-le
 nu7ad icos ile ndoku7ek yã hnë duni7a lëwu
 hna nkal li, nke ifëren ma iwëh.

Doku ikonjëndëlehn

11 Idak gë Ahwëhn a vintawary fu hna
 nke, so7e rac njëkëlehnëden mawëhnëniha
 vahnë va. Wënu 7a njëtëkëfu wapacëk, do
 ntiyahneko wuhnë fëna, hnë walawary hun hna,
 njëtërunëho wapacëk. 12 Nädilëfuhna nke had
 itufëhna vokëbun rufëhnandëfu, bare naderun
 ayëdayiwu ile hodun asamehnahnëndunëfu,
 aholahnu alëkwanduni vële nayënarÿed hnë ile
 hnu7e fo hara gena ile ye ntawary hna. 13 Ge
 had cenakëfu nkebun, so7e Wënu 7a ye; bare
 ge gë hakili ntibun, so7e hun yã ye. 14 Inahn
 Këris 7a li7ehnëdëhëfu, kabi pacëkëfu wari:
 Këris cëmëk so7e fuhnë fop, awa koyëna, fuhnë
 fop cëmëntinëkëfu gë umë. 15 Cëmëk so7e
 fuhnë fop, koyëna godelënëhna njëkëlehnëden
 hnë7ah lëw fu fo, bare rëkë7e njëkëlehnëden
 hnë7ah ale sëmëk so7e lëw fu yã do vëhnëk
 vësëm hna.

16 Soje umë ye gona njëkënde ahnë gante njëkëdëha duniya ki. Wëla kobëri na njëkëbunëha Këris ya gante njëkëka duniya ki, tame gona njëkënde koyëna. 17 Awa, ge ahn'a gë Këris ya nkeni, ahnë ahasëk ye: vantiya vacër va ntihetik, vantiya vakasëk va ye. 18 Umë fop Wënu hna matid, umë ale honjëndëlehnëkëfu gë umë g'uryema Këris wa do hwëtehahnëkëfu doku ikonjëndëlehn na. 19 Ha, Wënu na honjëndëlehnëkëhni vahnë va g'umë hn'ibëmënkël fu gë Këris, tavëhnëkëhni wameh wadëw hni na. Do payëkëfu soje pëyahnin konjëndëlehn tac. 20 Awa gë wac Këris ya payibun do g'uryema Wënu na nësëdëfun had umë dënk wacëdëhu. Awa, këlayirun g'uwwac Këris ya, mawëryin ahonjëndëlehnwu gë Wënu na. 21 Këris kwëhnalohna wameh, bare ntibëko wameh fu na soje fuhnë vële yeyinëk g'umë va, Wënu na catahna gë fuhnë.

6

1 Këladerun, fuhnë vële ryokujëhnedëha Wën gë wuhnë, antë ahnëhahnu uyëd ule hnuñarun gë Wënu na. 2 Wënu na më lehnëk:

«Hnë wati le rëhnafu hna, mawëbu uyëfa hu wa,

hnë fac peh hna, nijëbu ryema yi.»[☆]

Awa tame, wëli wati ile mawahnëd Wën iyëfa vahnë na; wëli fac peh na.

3 Nädilëfuhna lifu inë le hod menëhna ahnë hn'ikwëtahn dëwu hna soje antë kwëhna ile nëwëdëhëfu hnë doku lëw fu hna. 4 Bare,

[☆] 6:2 6.2: Esayi 49.8

fuhnë ñadëfun rufënafu hnë ile-wo-le hna had vëryokunëhn Wën paryi. Koyëna duñënadëfun g'ikamëna cankaŋ wahorot wã, wadënah ña do wëwati wahambah wã; ⁵ vandaf va, icëd inja, inañëna vahnë ña; wadoku wadakah ña, wãnk wakwëd ña do roka ÿa; ⁶ G'usatah wã njasëdëfun, g'uyët wã, g'iduñëna ña, do g'ipërëna ña. Iyir Ipacah ña gë fuhnë nkentik, inahn fu ña paryi nke, ⁷ pëyahnedëfun toña ÿa do Wënu ña njëdadëhëfu fanka soñe doku rac. Iwëta fu ÿa idi ile satëk ÿa ye. ⁸ Vahnë va ntënënedënihëfu, viyë cëfëhnanëdënihëfu; vëyëntaw ntehnëdënihëhni vahnë wanës wapërën soñe fu ÿa, viyë wameh. Pëlanihëfu vëwër, bare toña ÿa hnësëdëfun; ⁹ had vële nkoni vëyëtëna pëlanihëfu, bare njëtënihëfu dus; had vële lakurëk pëlanihëfu, bare wëli, uwám hna fo nkobun; koroteyehn koroteyehnëdënihëfu, bare vëhodina ndawënihëfu; ¹⁰ njiwëhnëndanëdënihëfu, bare vëhnatah fo yëbun kwëlëkwël; kaŷëhnëbun bare mbetëndanëdëfunëhëhni vahnë vëyabah; ñoñ kwëhnalëfuhna, bare kwëhnabun ile-wo-le ÿa.

¹¹ Wuhnë vëyënta fu vëvë Korent, pacënanirun, pidëtëhnirun wasakahn fu wã. ¹² Tufirun iña fu ña fop, bare wuhnë tufëlunëfuhna iña hun ña. ¹³ Nësëhnëdëmu had vutah mën: pidëtëhneriyinëfu, wuhnë fëna, wasakahn hun wã!

Itëhna ale rëfëka aÿëlëlu

14 Antë avanku kwëtëla gë vële wok vëhwëtahnëlahna Këris va. Ye kod mbankëni vësatah va gë vële wok vëlënënëna saryiya Wënu ña? Hak kod humpen ha mbankëni gë umëhwëry ña? 15 Këris ÿa kod bi cañëni gë Sintani? Ale hwëtahnëka Këris ÿa kod bi tëfëlëndëni gë ale wok kwëtahnëlahna ÿa? 16 Ye mbankëni Cery Wën Cankaf ña gë wamën wamër ña? Fuhnë, acery Wënu paryi ña yeyinëk gante nësëk Wën ka:

«Hnë vëhni ntëdëdëfu do gë vëhni rëkëdëfu yasëntëndewu,

Wën lëw hni ÿa yedëfu do vëhni bulunda mën nkedëni.»✠

17 Soñe umë ntehnëk Ahwëhn a:

«Cahnëryinëhni vële wok vëyëtëlohna vi do aÿaÿëtawuni.

Antë aÿaku ile ronkëk haryënk w mën do ami, kacadëmu.»✠

18 «Rëm hun yedëfu, do wuhne vutah mën yedun, nësëbu ami, Ahwëhn Fanka Fop.»✠

7

1 Wëlawo mën vële ÿahnëbu dus, wañi fop Wënu ña fuhnë ntehnëk ntinëhnëd. Awa pacënanëfu fop ile ronkënéd mbahn ña do gë ntaÿary ña. Dënënënéfuna Wënu ña do genëfu had umë dënk gante-wo ka.

Uhnatah Pol

✠ **6:16** 6.16: Soñe Walevi 26.12; Esekiyel 37.27 ✠ **6:17** 6.17: Esayi 52.11; Esekiyel 20.34,41 ✠ **6:18** 6.18: 2 Samiyel 7.14; 8.4

2 Pidëtëhnëryinëfu wasakahn hun wã. Ahnë dëntahnëlëfunahna, ahnë dawëlëfuhna, ahnë tokalëfunahna, ahnë nufëhnëlëfuhna ile kwëhnëk. ³ Nësëla waŋi soŋe sëdahanu. Rëkëbu hnësu: hnë wasakahn fu hna nkerun kwëlëkwël lakënde sëmëfu. ⁴ Ikwëtahn cankaf hwëhnaŋu soŋe hun ŷa, naŷënadëfu ðus soŋe hun ŷa. Wëla hnë horot fu hna pëbëko ikamënaŷehn ŋa do kobëko hnatah wã.

⁵ Kobëri ante təkëbunëho Masedëwan hna, wëla toye yinëgalëfunohna. Sifa wadëñah ŋa fop fankëlëbunëho: vankwajëla caharab fu, gë vantakah wasakahn fu hna. ⁶ Bare Wën hunte hamënaŷehnedëhëhni vële silëtak va, kamënaŷehnekëfuno g'itëk Tit ŋa. ⁷ Do gena itëk dëwu ŋi fo likëfu koyëna, bare ikamënaŷehn nte njëdäkëfu ŋi fëna natëndanëkëfu. Pëyakëfu gante ñankahnëku soŋe avok ahnuwuno. Pëyakëfu soŋe uyiwëhnah lëwun wã, do ikahnënda hun soŋe mën a do soŋe umë ye uhnatah mën wã nkwënak ðus.

⁸ Ha, lakënde ge njiwëhnëndanëmu gë kayëte nte herëhnimuno ŋa, curala soŋe rac. Curabuho kobëri ŋa kabi kamahnëbuho njiwëhnëndanëmuno fambëd gë kayëte tac, ⁹ bare tame, hn'uhnatah hna nkebu. Gena uyiwëhnah hun wï hnatëndanëko, bare kabi uyiwëhnah rac lik avacu vankeya hun va. Wënu ŋa ŷadëho koyëna, do aki fuhnë ñoñ diyiluhna wëh. ¹⁰ Uyiwëhnah ule ñad Wënu ŋa lid mbacëni vahnë va vankeya vantëw hni va soŋe Wënu ŋa kol pehëtahnëni do curadelënëhna soŋe yiwëhnah rac. Bare

uyiwěhnah vē đuniŷa ŷi, ile wok didina vahně va mbacěni vankeya va, icěm njojěđ. ¹¹ Yěkěryin uyiwěhnah ule ñađ Wěnu ŷa ile nagěhněku ŷa: gante ñankahněkuno asahnu hn'uwěh rac hna, tějěruněho aravěhniwu kabi cilětäruněho wěh rac, ntaķěkuno gě ntavah Wěnu ŷa, g'ufěr sankaf ŷa ñankahněkuno ahnuwuno, g'ikahněnda soŷe měn a, do caněruněha awen a! Hně waŷi, tufahněrun gentahnilihna. ¹² Awa ge kerěhněmu, gena soŷe ale lik wěh, gena fěna soŷe ale liyik a, bare soŷe ayětahnu wapacěk haryěnkW Wěn hna ikahněnda nte hwěhnäruněho soŷe lěw fu ŷa ye. ¹³ Rac ye ile haměnaŷěhněkěfu ŷa.

Do fěna, uhnatah ule kwěhnako Tit wě, kabi wěhně fop tisěndaněruněha, natěkěfu g'ahaŷary. ¹⁴ Ani gě njihahněryind Tit ŷal hun hna naŷěna buho đus haryěnkW lěwu soŷe hun ŷa do cěfěhnanělunohna. Kwělěkwěl toña hněsěhněderuněho do wante hněsěbuněho soŷe hun ŷa haryěnkW Tit hna tufěhnak toña ye fěna. ¹⁵ Do koyěna iña děwu soŷe hun ŷa nkwěnađěho ante nděnkWětađěho imawěhn nte wěwěhněruněhawo wěhně fop ŷa, gě gante kacäruněhawo g'untěnah do gě ntaķah ka. ¹⁶ Natěko kabi kođěmu hwětahnu g'afěrěn.

8

Uhwěhna něj

¹ Věŷěnta fu, ñađěfun ayětändaniwu gante tufahněk Wěn ipěrěna děwu hně vacery sali wavě Maseděwan hna. ² Waděňah wayabah

dus yehëhni vële hwëtahnëk va bare uhnatah
 lëw hni sankaf wã njabëko. Do njëdfahnëniho
 g'uhwëhna nëf cankaŋ, mama kaÿëhnahnëniho
 dëcët. ³ Sede yebu, vëhni njëdfahnëni ile
 kodëni njëdfahnëni ÿa, hafo dëcët, mama
 nkoŋunëho tëyëlëfunihna iñë. ⁴ Muntanihëfu
 dus gidëñan cankaŋ untënah soŋe ndeman-
 tinihëhni vële hwëtahnëk vëvë Yerusalëm va.
⁵ Ntini ntëbi dënk gante nahabunëho ka:
 njëdëhnani vëhni dënk ten Ahwëhn hna, tac
 gë fuhnë, gante ñad Wën ka. ⁶ Soŋe rac ye
 muntabunëha Tit mbokary ÿal hun hna, soŋe
 puhna doku ile pëgwëko ÿa. ⁷ Njabëku ile-wo-
 le ÿa: kwëtahnërun, kolërun wanës, njëtërun
 viÿë Wën va do këbënarun kwëlëkwël soŋe
 aryokuŋu. Do iña nte rufirunëho ña fëbëku.
 Awa, soŋe doku rac tufëhnaryin fëna njabëku
 nëf ña dus. ⁸ Porosiñëluhna aliwu watac,
 bare ikahnënda nte kwëhnani vëÿëntaŵ ña
 yëtëndanëdëmu soŋe arufahnu, gë vëhni ka,
 toña iña hun ña. ⁹ Njëtërun ipërëna Ahwëhn
 fu ña Yesu Këris: mbetako, bare soŋe hun ÿa,
 ahaÿëhnah ntiyako, soŋe ahnuÿahnu fop hafo
 pad.

¹⁰ Nahan mën ña hnësëhnëdëmu hnë waji:
 ÿanko wuhnë ryënkweko aÿandu alinëhnuni
 vëvë Yerusalem vële hwëtahnëk va do fëna
 wuhnë ryënkwek linëhnëkëhni. ¹¹ Awa, tëfëka
 afuhnawu tame, g'iña përen, nte hwëhnarunëho
 ante pëhnarunëho aliwu ña dënk, gante
 mëkëdun ka. ¹² Age njëdfahnëde gante mëkëde
 ka g'iña ña Wënu ña maŵëd. Tëyëna ile wok
 mëkëdena. ¹³ Gena ahaÿëhnëndaÿehniwu

ŵuhnë tac avetaÿehnuni vëhaŵary, bare soŋe ahëñëlahnu ŵuhnë fop ye. ¹⁴ Dol ÿi, kodun ahnufu ile yabëku ÿi soŋe mbalëtahnëni vëhaŵary. Ge fac ryampo ŵuhnë fëna nkojëku iñë, vële njabëd va ndemagëdënihu. Koyëna fop këñëlahnëdun. ¹⁵ Had gante kerik hnë Vikerëh Wënu ka: «Ale vankëtëko dŵus ÿa nuÿalohna dëcët. Ale vankëtëko toyë ÿa ñoñ gojëlawohna.»✧

Tit gë vëřëfëläntawu

¹⁶ Arabi cëmbi Wënu ŋa, umë ale lik hnë ntaŵary Tit hna ikahnënda soŋe hun g'idëmën ka. ¹⁷ Ante tëyëbunëhawo njiryi njëkiwu ŷal hun hna, Tit maŵëko. Toña toña ÿa umë dënk rëko pëhna njiryi g'uhnatah sankaf. ¹⁸ Payëbunëha gë aÿënta fu ale hwëhna uŵac fërën hnë vële hwëtahnëk hna fop soŋe doku fërën lëŵu ipëyahn Wanës Wakasëk ŋa. ¹⁹ Vële hwëtahnëk va dënk rahnëka njinti gë fuhnë soŋe yoryifu Yerusalem hna idëma nte varëpik ŋa soŋe icëmb Ahwëhn ŋa. Koyëna, tu-fahnëdëfun ikahnënda fu ŋa. ²⁰ Ntidëfun gante nkodëfun gwëryahnëdëlëfuhna wanës wameh soŋe iÿi koryi yabah ile hwëtëhnañifun ÿi. ²¹ Njëkëlehnëdëfun soŋe lifu ufërën gena haryënkŵ Wën hna fo bare haryënkŵ vahnë va fëna.

²² Gë vëhni payaryëbunëha Tit. Umë fëna ahahnëndak ye. Rac hnuđëfun kwëlëkwël hnë fop wante ntid ŋa. Do kat, kwëtahnëku dŵus, soŋë rac ikahnënda dëŵu ŋa nkwënak.

23 Tit, umë, arëfëlënta mën a ye do g'umë ndokunëdëfun fagant hun. Vëhaŵaryi vi, vëhni cañëtini vëvë vacery sali va ntini doku rac soje icëmb Këris ŋa. 24 Tufëryinëhni ñadunëhëhni d'us, njëtahnëni vëvë vacery sali va toña hwëhnabun soje wapërën wante hnësëhnëderun ŋi.

9

Wënu ŋa ñadëha ale yëdahnëd' g'uhnatah

1 Bërakëndëŵohna herëhnu soje uryema ule njëdanahnëdeni vële hwëtahnëka Këris vëvë Yerusalem va. 2 Njëtëbu ikahnënda përen hun ŋa. Wapërën fo hnësëdëfu soje hun ŷa hnë vëvë Masedëwan hna. Ntehnëbuhëhni: «Vële hwëtahnëk vëvë Akayi va kobëri ŷanko kahnëndani njëdahnëni.» Ikahnënda cankaŋ hun yënkëkëhni vëyabah hnë vëhni. 3 Cañëtëryibuhëhni vëŷënta fu vi soje ndemanihu ahëbënahnu gante nësëbu ka. Koyëna nudëni ile hnaŷënahnébu soje hun ŷa do watac gelohna nafa këm. 4 Ñadilëfuhna rëfëlëryifu gë vëvë Masedëwan va arëkatiwu hara pëhwëtaluhna, wati rac ikwëtahn nte hwëhnabun soje hun ŋa usëfëhnah fu yed, nësëdena dënk usëfëhnah hun ŵa. 5 Soje rac hnahanëbu tëfëka tëyini vëŷënta fu vi ndënkwëryini gë ŷal hun soje pabëndani uyëd ule lehnërunëho yëdahnëdun ŵa. Koyëna uyëd ŵa këbënayik do njëtëde ile yëdahnëk gë uhwëhna nëf ye gena g'ufëredel.

6 Wuhnë dënk njëtërun waŋi: ale hnadëk toyë fo ŷa toyë fo mbarëpëd do ale hnadëk yabah ŷa yabah mbarëpëd. 7 Ale-wo-le tēfēka njēdahn ile pēhnak hn'intawary dēwu hna, hara curana ma nti g'ufērēdel. Wēnu ŋa ŋahnēdēha ale yēdahnēd g'uhnatah. 8 Wēnu ŋa kwēhnak fanka soŋe njēdaŷu fop wasifa viŷē viferēn va, ahwēhnahnu kwēlëkwēl fop ile valëku ŷa hafo kobu soŋe alihahnu vantiyehn. 9 Akerik:

«Njēdadēhēhni g'uhwēhna nēf vēhaŷēhna va, ipērēna dēwu ŋa mbiŷēd kwēlëkwēl.»✧

10 Wēnu hunte yēdadēhēhni uhnēda vēle hnadēd va do gē roka ile tokēdēni vahnē va, njēdadēhu wuhnē fēna ile valëku ŷa do nkwēnēd soŋe ipērēna hun ŋa ntēw had atēh. 11 Wēnu ŋa mbetēndanēdēhu hnē le-wo-le hna soŋe aholahnu arufahnēndu kwēlëkwēl uhwēhna nēf hun ŋa; koyēna vēyabah camehnēdēniha Wēnu ŋa soŋe uyēd hun ule nuŷadēni hnē fuhnē wī.

12 Uwī yēd ntid viŷē vēhi: ndemadunēhēhni vēle hwētahnēk vēvē Yerusalem va, njēdadunēhēhni ile wojëkēhni ŷa, do camehnēdēniha Wēnu ŋa g'intawary fop. 13 Wati nte nuđēni uyēd sankaf ule yēdarunēhēhni cēmbēdēniha Wēnu ŋa soŋe imawēhn hun Wanēs Wakasëk wēba Kēris ŋa nte rufahnērun g'uhwēhna nēf hun wā soŋe lēw hni gē vahnē fop. 14 Do njēdadēnihu g'iña cankaŷ soŋe ipērēna cankaŷ nte njēdëku Wēnu ŋa. 15 Arabi cēmbi

✧ 9:9 9.9: Wahnēw 112.9

Wënu ña soñe uyëd lëwu wï ule wok kodena ñañi!

10

Idëkwa Pol soñe vële hnëwëdëha

¹ Ami Pol —ale lehnëde aryëm yebu ge haryënkw hun nkebu, bare ge ñawëtamu ñoñ cowëda ile yadëfu hnësu ÿa— këladëmu g'iyam do gë ipërëna Këris ña, ² Muntadëmu ant'ahnësehnuno gë wayap ge haryënkw hun nkebu! Njapënanëdëfuhëhni vële lehnëd njasa duniÿa yasëden. ³ Paryi nke vahnë fo yeyinëk, bare gante mëtëdëfun ka gena had gante mëtëdëni vahnë. ⁴ Viwëta vile wëtanden va gena viva vahnë, bare fanka falëw fu fa Wën hna matik soñe mbëvehnahn fop vile yawënad haryënkw Wën va. Mbëvehnëdëfun vinahan vimeh va, ⁵ gë fop ile wëmaÿehnëd vahnë va njëtëniha Wënu ña. Ñadëfun wëcëtëfu wahakili vahnë va soñe mawëhnahnëniha Këris ÿa. ⁶ Wati nte padëd imawëhn hun ña, tac këbënadëfun finiñëfu fop inwëÿëhn ña.

⁷ Yëkëryin viÿë vi gante nke ka. Ge nke ale pacëk Këris hwëhnëka, tëfëka njët wapacëk wañi: Këris hwëhnëkëfu fuhnë fëna g'umë ki! ⁸ Ahwëhn a njëdäkëfu imëk ña soñe ayawënahniwu hn'ikwëtahn hun hna, gena soñe afërëkaniwu. Soñe rac ye cëfëhnëdilo hna naÿënaw. ⁹ Ñada ntiya had ñadëmu lakënawu gë wante herëndidëmu ñi. ¹⁰ Vëryampo ntehnëdëni: «Wañi wanës Pol ntënek do njawëk, bare ge fagant lëw fu nke, kihnek do

wante nēsēđ ŋa kwēhnana nafa.» ¹¹ Arabi vēle hnēsēđ aki va njētēni wapacēk iŷin: gante nkeḅun hnē wanēs wante herēndiferun ŋaŵēt ki, koyēna nkeđēfun fēna hn'ile lidēfun hna ge tēkēryiḅun ŷal hun hna.

¹² Dēkēđilēfuhna hēñēndēlehnaḁu ma dēnk wētēndēlehnaḁu gē vahnē vēle ŷak hnaŷēnađ vēhni dēnk vi. Añēŋa ntiyađēni vēhni dēnk ñēŋahnēni do mēntēndēlehnani gē vēhni dēnk. Vēŷi vahnē wahwēhnana hakili. ¹³ Bare fuhnē, naŷēnađilēfuhna hafo ryēcētēfu rēkwēlehna ŷa; đoku ile njēđakēfu Wēnu ŋa hnaŷēnandēḅun, đēcētēđilēfuhna rēkwēlehna đēwu ŷa, do đoku rac yokēfu hafo ŷal hun hna. ¹⁴ Ge yiryekēndilēfuhna ŷal hun hna, vēryampo kokēnd ntehnēhni ndēcētēḅun virēkwēlehna va soŋe ile hnaŷēnanderun ŷa. Bare njētērun dēnk fuhnē ryēnkwēko rēkēryifu ŷal hun hna gē Wanēs Wakasēk wēḅa Kēris. ¹⁵ Đēcētēđilēfuhna rēkwēlehna fu ŷa: naŷēnađilēfuhna soŋe wađoku vēhaŵary. Bare ñađēfun ikwētahn hun ŋa nkwēna, do koyēna ikaŷ đokuŋa fu ŋa nkwēnađ g'ahaŵary, hnē wūhnē, ḅare hara đēcētēlēfuhna hn'ile kahnēndēhnibun rēryēfu hna. ¹⁶ Wati rac kodēfun fēyahnefu Wanēs Wakasēk ŋa hnē waresiŷo wale ye yankwēt ŷal hun hna. Ñađilēfuhna ryokuŋēfu ile pēgwēni vēŷēntaŵ do hnaŷēnahnēndēfu wađoku wante ntini ŋa.

¹⁷ Age ahnē ñađ naŷēna, arabi naŷēna soŋe ile ntinehneka Ahwēhn a. ✧ ¹⁸ Mo rēfēka naŷēna?

✧ **10:17** 10.17: Seremi 9.22; 1 Vēvē Korent 1.31

Gena ale sĕkwaryĕd nkaf ntĕwŭ ŋa, bare ale cĕkwaryĕd Ahwĕhn a ye.

11

Pol gĕ vĕfayik vĕwĕr va

¹ Arabi aryuñĕnanĕhnuno toye hnĕsĕhnu had asenak. Ha, nduñĕnanĕryino! ² Iñewary cankaf inte wĕatik hnĕ Wĕn hwĕhnabu soŋe hun ŷa. Asan aryampo fo yĕkĕhnĕmuna, umĕ ye Kĕris, do ñadĕfu rĕkaryu hnĕ umĕ had aryag afacah ale wok yĕtĕna ten asan. ³ Bare ntakĕko vinahan vipĕrĕn hun va pĕrĕkani, do cabĕtehnirun soŋe ant'awoŭu aŷahnuna Kĕris ŷa g'intawary fop, had gante tokakawo lĕn Ev ka gĕ warit walĕwŭ wā. ⁴ Ge ahnĕ njijĕk pĕyandu wĕba Yesu hawary hara gena soŋe Yesu nte fĕyayirun, wĕba iyir kawary nte hnĕmpĕlĕk gĕ nte hnuŷarun ŋi, do wĕba Wanĕs Wakasĕk wakawary wante hnĕmpĕlĕk gĕ wante hnĕsĕhnirun ŋi, nduñĕnahnĕdun dŭs watac. ⁵ Bare vĕle lirun had vĕfayik vĕsankaf vi ntiyahnĕko ñoñ vĕlĕbĕlohna. ⁶ Kod nke kolĕla dŭs wanĕs ŋa, bare ge uyĕt Wĕnu ŋa ye, kwĕhnabu. Tufĕderunĕho wapacĕk kwĕlĕkwĕl, hnĕ fop ile lidĕfunĕho hna.

⁷ Ntĕntĕbu bi kabi mbanabu ami dĕnk soŋe lĕnĕhnu wĕuhnĕ ante nĵĕtĕndanĕdĕmuno Wanĕs Wakasĕk Wĕnu ŋa hara tĕyĕluhna asosuno iñĕ? ⁸ Maŷĕbu hnapul vĕvĕ hnĕ vacery sali vakaŷary soŋe wĕbal mĕn ŋa, soŋe holahnu ryokuŋĕhnu wĕuhnĕ. ⁹ Do hnĕ wati nte nkebuho hnĕ wĕuhnĕ ŋa, ñoñ tĕyĕlunohna

nte mbalékowo ɲa, kabi vēyēnta mēn vēle wātiko Masedēwan va njonēhninihowo fop ile valēdēhowo ŷa. Nwēyēdēfuho kwēlēkwēl soɲe yewu idīb hun do nkobu wēyēndu. ¹⁰ Hnē Akayi li fop ahnē kodina nti hēt ile naŷēhnahnēdēfu ŷi. Gē toña Kēris ile ye hnē ami ŷa, kodēfu lehnu toña ye. ¹¹ Soɲe ye lidēfu wani? Kabi ɲahnēdiluhna bi ye? Hali, Wēnu ɲa njetēk ɲahnēdēmu! ¹² Ile lidēfu ŷa nkodēfu lindu soɲe vēle ŷahnēd hnēnda naŷēhnahnēndēni hēñlēlahnēfu gē fuhnē, vahnē vērac antē nuŷani. ¹³ Vahnē vērac ntiyani had vēfayik Kēris hara vēwēr ye, vēryokuɲ vēroka vahnē fo. ¹⁴ Do umē gena ile fēmpēhnahnēk, kabi Sintani umē dēnk ntiyako mēleka humpen. ¹⁵ Awa ge vēryokuɲ vēlēwu va ntiyani had vahnē vēsatah, umē gena fēmpēhnahnah. Bare wapuya wadēw hni ɲa meɗ had gante tēfēka doku lēw hni ka.

Horot ile yehawo Pol

¹⁶ Mbokēmu rēfētanēhnēndu: antē ahnē ntiyahna asenak yebu. Ma awa, ge had ale cenak yēkibu, maŷēryin koyēna nkebu soɲe holahnu hnaŷēnahnu toye, ami fēna. ¹⁷ Wante hnēsēdēfu ɲi, gena wante wātik hnē Ahwēhn hna, bare had senēk nēsēdēfu. Bare pacēko kwēhnabu ile hodēfu hnaŷēnahnu. ¹⁸ Awa kabi vēyabāh wadēw hni ɲa naŷēhnahnēdēni, ami fēna naŷēhnahnēntēdēbu. ¹⁹ Wuhnē vēle ŷak ritēk vi nduñēnanēhnēdunēhēhni dūs vēsenak va! ²⁰ Nduñēnadun alindewu had vēramp, arokandewu, arokēhnēndewu hnapul hun ŷa, do nɲafanēndēnihu do ndafēndēnihu wayēka

hna. ²¹ Tavëndinëfu ge kwëhnalëfunohna fanka ile lihanderun koyëna!

Bare, ile-wo-le ndëkëko ahnë naÿënah, ndëkëdëfu ami fëna. Nurun, tame nësëdëfu had senëk. ²² Wa-ebëre ye? Ami fëna, Ebëre yëfu. Vëva Isërayel ye? Ami fëna, ava Isërayel yëfu. Vële hnagik hnë hnënk Abëraham ye? Ami fëna, hnë hnënk Abëraham nagifu. ²³ Vëryokuñëhn Këris ye? (Wëlin mbokëdëfu hnësu had senëk paryi!) Ami ye aryokuñëhn Këris ale lëbëkëhni vëhni ÿa. Ndokuñëbu lëbëwëhni vëhni, cëdifuho lëbëwëhni vëhni, ndafibuho lëbëwëhni vëhni do nkwafëdëfuho ntawary mën ña kwëlëkwël lëbëwëhni vëhni. ²⁴ Wasëwif wã ntampëniho wahwënta mbëd (5) nte-wo-nte ña vantamp wafëhw warar g'imbëd gë wahnah (39) va fop. ²⁵ Wahwënta warar (3) vëvë Rom va ndafëniho d'us, hwënta ryampo ntutibuho gë wëraka; wahwënta warar (3) përekaryëkowo wasiskulu wã hnë wov hna do hwënta ryampo ntibu anent gë umëd ndampo wënka hna. ²⁶ Hnë yasëlehn mën yabah hna, pankëlëdëfunëho wati-wo-wati wanayah hnë wasën hna, gë wabandi ña, gë hnënk mën wasëwif ña, gë vële wok vëyena wasëwif va, gë watenda ña, gë vankor vacankaf va, gë wawov wã, do gë hnë vëÿënta mën wamër hna. ²⁷ Ntibu wadoku wadakah d'us do nkwankadëhowo d'us wakwëd ña. Njodëhowo inte ña gë wënka per do wahwënta wã cuñëdëfuho fërëdël. Njodëhowo huji do nuÿadëwohna viÿi vile sënkadëfu. ²⁸ Do nkwënëdëfu hnë watac uryëñah mën soñe vële hwëtahnëk va fop. Umë hnahadëfu fac-wo-fac.

²⁹ Ge ahnë nambëk fanka, ami fëna njëtaďëfu kwëhnala fanka. Ge ahnë tavëk ikwëtahna ŋa, umë njakënedëho sakahnëha đus, ami.

³⁰ Ge tēfëko hnaŷënaŵ, gë inamb fanka mën ŋa naŷënadëfu. ³¹ Wën, Rëm Ahwëhn fu Yesu, umë ale sëmbëde kwëlëkwël ŷa, njëtëk mërëda.

³² Ante nkebuho hnë Damas hna, guverëner ava ahnaŵ ale ŵaciko Aretas ŷa, kwëtëkëhni viyëka warënkã tendã hna njëkãnde soŋe pëlahno. ³³ Bare hnë kankel njëbi buho do saniwu hnë fenetër mir le heceko tendã hna, do pehëbuhawo.☆

12

Hudakery Pol g'ulëmpëhn

¹ Awa afo hnaŷënaŵu, mama nkok kwëhnana nafa. Ha, ñadëfu hnësu soŋe vile nuŷëhnëko Ahwëhn a hnë hudakery, visowik vile njëtëndanëko hnë ntaŵary mën. ² Njëtëbuha asan ale yeho arëfal Këris, tēkëk wabëhn ipëhw gë wahnah (14), kobëri ga kayëndëka Wënu ŋa hafo hnë yaŋ hn'ambin hna. Bi g'imbahn dëwu per ma mbahn këm nkeho? Ye yëtëbu? Wënu ŋa fo yëtëk. ³⁻⁴ Njëtëbu aŷi asan kayëndiko hn'ile nkeho Wën hna bare yëtëla bi g'imbahn dëwu ŋa per nkeho ma hali. Wënu ŋa fo yëtëk. Hnam ambin hna, aŷi asan nkwëryëko wanës wante sowiko kobëry, ile nkok ahnë tēfëlahna tēfëta. ⁵ Naŷënedëfu iŷi sifa ahnë, bare ge soŋe lëmën ŷa dënk ye naŷënaryëda ñoñ, ge gena ikihn mën ŋa. ⁶ Ge ñakëndëbuho hnaŷënaŵ gekënda

☆ **11:33** 11.33: Vantiyehn 9.23-25

senëk, kabi toña ÿa fo hnësakëndëbu. Bare kehadëfu hnaÿënaŵ soŋe ahnë antë kwëtahno ntëbi ile nud lidëfu ÿa ma nkwëryëd wante haranëdëfuhëhni vahnë va.

⁷ Awa, soŋe antë vëntaŵ soŋe viÿë visowak vifëmpëhnahnah vile njetëndanëko Ahwëhn va, wëmak sankaf njëdako had ulëmpëhn hnë mbahn mën hna, afayik Sintani dënk ye, memaÿehnahno antë vëntaŵ. ⁸ Muntabuha Ahwëhn a wahwënta warar ntihtëhno iÿi wëmak. ⁹ Më ntehnëko: «Kwëlëkwël, ufërën mën wã gwër nkedëhi: hn'uhihnah hu hna tufëhnad wapacëk fanka mën fa.» Awa kabi koyëna nke tame mbëntadëfu g'intawary fop soŋe kihn mën ñi, d'anko fanka Këris fa ntëdahn hnë ami. ¹⁰ Awa, soŋe rac ye natëko gë kihn mën ñi gë wayewñ ña gë wadëñah ña gë wahorotehn wã do gë vifëmpëhnahnah va, wañi nkeho kabi maŵëhnëbuha Këris ÿa. Ge kihnëbu, hnë wati rac njawëdëfu.

Pol pëmpëhnahnëka soŋe vëvë Korent

¹¹ Nësëbu had senëk, bare wuhnë forosiŋëko. Wuhnë rëfëkawo asëkwaryuno kabi ñoñ vëlëbëlohna vële lirun vëfayik vësankaf hun vi, lakënde gela ñoñ. ¹² Ante nkebuho fagant hun ña ntibuho g'iduñëna cankaf sifa wëdahëse do gë vifëmpëhnahnah fop wante rufahnëd wapacëk afayik yëbu. ¹³ Ye linëhnëbuhëhni vacery sali vëñëntaŵ va wobu dinëhnëluhna wuhnë, ge gena ile wobuho gela idifë hun? Tavëhnëryino idëntahn tac nte lëntahnëmu!

14 Wëlin pëhwëtabu hnehëryiwu ŷal hun hna rarëna ŷa, do ñada yewu idif hun. Gena koryi hun ŷadëfu, wuhnë ye! Gena fatah fa hwëtëhnëdëhëhni koryi vële hnagëka va, bare vële hnagëkëhni vutah va rëfëkëhni kwëtëhnëndënihëhni koryi vutah vuntëw hni va. 15 Ge ami ye, njëdahnëdëfu g'intawary pacah fop ile hwëhnabu ŷa, do njëdëhnadëfu ami dënk soŋe vintawary hun va. Ge ŷabu ŷahnu, wuhnë ŋayëtëdun bi iña hun soŋe mën ŷa?

16 Njëtërun dënk, ami geluwöhma idif hun. Bare mpëd nkeni vële lehnëd tokamu, tëndëhnëmu gë wamër mën ŋa! 17 Yëkëryinëhni vële fayibuho va, tokëhnëmu bi hnapul hun ŷa bëb hn'aryampo hnë vahnë vërác? 18 Muntabuha Tit njiryi gë ŷalun do payëryibuha aŷënta fu aryampo g'umë. Tit tokëhnëku bi hnapul? Ami g'umë tëfëlëryilëfuhna bi hn'ankaw ndampo g'ikahnënda ndampo?

19 Mpëd ntiyahnëku, hnë wati le harañëderunëho li fop, toña lëw fu ŷa fo bi yëkëlendëbunëho haryënkwa hun? Haryënkwa Wën hna nësëdëfun had vële vëmënkëlëk gë Këris do umë fop soŋe ayawënahniwu ikwëtahn hun hna lidëfun, wuhnë vële ŷahnëbun d'us. 20 Ntakëko yiryiwu rëkatu gante nkobu ñada do rëkëryiwu gante nkorun ñadiluhna ka. Ntakëko antë yiwu rëkatu sonko gë ñëwaryël gë vantawah va gë ipitël vukore vukore gë inëwël gë inaŷënalahn do gë nkwërëla këm. 21 Ha, ntakëko ge mbokëbu yiryiwu, Wënu mën ŋa cëfëhnëndano haryënkwa hun do hnuŷawu hnë

vëyabah ile yiwëhnëndanëdëho kabi nkoni menëndëni gë kobëri ka, vëravëna ronkah lëw hni gë ndakëntal nte ñëwëk Wënu ña do gë itëf viwëh vile ñad imbahn dëw hni.

13

Siyab rëkwa Pol

¹ Rarëna ÿa ÿadëfu hnehëryiwu gë ÿal hun. Kerik: «Gë vahnë vëhi ma vërar ki-tiñëde ile yelëku ÿa.»[☆] ² Ante nehëryibuho higëna ña nirabuhëhniwo vële lidëho wameh kobëri va. Do tame, gola ÿal hun hna, bare mbokëbu hnësëhnëryindu: ge mbokëbu yiryiwu, kaÿëhnahnëdilo hna gë vëhni do gë vëyëntaw va fop. ³ Ge ñadun ile rufahnëd Këris ÿa hnësëd bëb hn'ami, nuÿadun. Këris ÿa gena fanka këm gë cape hun, bare tufahnëd fanka falëwu fa hnë wuhnë. ⁴ Paryi nke, ante pakiko kërëwa hna, tufahnëlo hna fanka, bare mbëhnëk gë fanka Wën fa. Do fuhnë fëna fanka këm yebun had gante nkeho umë ka. Bare nudun ga kwëhna bun fëna fanka Wën fa.

⁵ Yëkaryin wuhnë dënk, pëcëтарыin bi ikwëtahn ña nke hnë wuhnë. Pacëk bi Yesu Këris hnë wuhnë nke? Mpëd ñoñ gena ile rufahnëd rac. ⁶ Bare ntiyahnëko, pacëk, hnë fuhnë nke. ⁷ Muntadëfunëha Wënu ña soje antë aliwu iñë wëh. Gena soje rufahnahnëfu doku fu ÿa hnë wuhnë padëk bare alihahnu ifërën ye, wëla nte hni nësëde fuhnë dilëfuhna doku fërën. ⁸ Ñoñ mëkëdiléfuhna lifu ile

☆ **13:1** 13.1: Divëta Sariya 19.15; Matiye 18.16

hnëmpëlëk gë toña ÿa, ge gena yiryeryëfu haryënkw. ⁹ Natëdëhëfu nte-wo-nte nkofun kwëhnalëfuhna fanka ña do hara wühne njawërun. Do muntadëfun ahahnëndawu hafo le tëkwëk hna. ¹⁰ Kerëndidëmu ante nkok ñawëlinëk ñi kabi ñada yapënewu ge tëkëryibu hnë wühne. Ahwëhn a njëdako ucankaf ña soñe yawënahnu ikwëtahn hun ña gena soñe vëvehnahnu.

¹¹ Awa tame, vëyënta mën, geryin uhnatah hna. Yëkëlehnëryin ahahnëndawu, kamënaÿehnelëryindën do gwëryëlëryin. Geryin hnë yam hna, do Wën iña ña gë yam ÿa gë wühne nked.

¹² Gaÿëlëryindën gë inahn inte rufande vëyënta hna. Fop vële hwëtahnëka Wën va nkaÿëryidënihu.

¹³ Arabi Ahwëhn a Yesu Këris ndëwanu. Arabi Wënu ña pëbënu g'inahn dëwu ña do Iyir Ipacah ña nti avëmënkëlu wühne fop.

**Vikerëh Vikasëk Wën gë Wapëgwala
Wamey: Vikerëh Vikasëk Wën gë Wapëgwala (New
Testament+)**

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Wamey)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

f961026b-f72f-5bd7-9f75-efa7f932577e